

JUDEȚUL IAȘI

(scurtă prezentare a potențialului turistic)

Județul Iași face parte din regiunea turistică Nordul Moldovei.

Prin valoarea și complexitatea resurselor balneoturistice de care dispune, Iașul se situează printre județele din țară cu importante posibilități în dezvoltarea turismului.

În privința potențialului turistic se remarcă: turismul de tranzit, odihnă, tratament, drumeție, vanătoare, pescuit sportiv și agrement în stațiunea balneo - climaterică Strunga și odihnă și tratament în stațiunea balneară Nicolina - Iași.

Alte zone turistice cu potențial balneo - turistic sunt:

- Pîrcovaci - Hîrlău;
- Poiana - Dealul lui Holm -Deleni;
- Breazu - Iași;
- Aroneanu;
- Răchițeni - Mircești;
- Pașcani;
- Băiceni - Cucuteni;
- Lețcani;
- Picioru Lupului - Ciurea;
- Răducăneni.

Așezat pe șapte coline, aidoma eternei cetăți Roma, **Iașul** se numără printre puținele orașe din țară ce se bucură de o poziție naturală deosebit de pitorească. Printre zidurile sale, spunea Nicolae Iorga, sălășluiesc comori de artă și istorie națională pe care nici o altă urbe a României de azi nu le posedă cu atata îmbelșugare.

Aici se concentrează o serie de obiective turistice, cum ar fi:

- Obiective ale cadrului natural (Grădina Botanică, Grădina Copou, Grădina Dendrologică, Parcul Expoziției);
- Mănăstiri (Galata, Frumoasa, Cetățuia, Golia);
- Biserici - monument istoric: Trei Ierarhi, Bărboi, Barnovschi, Sf. Nicolae Domnesc;
- Catedrala Mitropolitană unde se găsesc moaștele Sf. Paraschiva;
- Palatul Culturii ce adăpostește Complexul Muzeal Național Moldova;
- Case ale unor mari personalități ale culturii românești (V. Pogor, N. Kogălniceanu, Ghe. Asachi, G. Topîrceanu, N. Gane);
- Mari case boierești care azi au diferite funcțiuni (Casa Balș - azi sediul Filarmonicii "Moldova", Palatul Unirii, Palatul Roznoveanu - sediul Primăriei, Casa Vasile Roset - azi Muzeul de Științe Naturale, Casa Beldiman, Casa Gavriil Muzicescu);

"Turismul verde" (ecologic), ce presupune: o modernizare a infrastructurii, o dezvoltare durabilă, utilizarea de forme de energie neconvențională și tehnici mai puțin poluante, poate fi practicat atât în Municipiul Iași cât și în orașele: Hîrlău, Tîrgu Frumos, Pașcani, dar și într-o serie de comune ale județului cum sunt: Strunga, Bîrnova, Deleni, Belcești, Cucuteni, Cotnari, Dobrovăț, Mircești, Miroslava și în toată lunca Prutului.

În județul Iași există o serie de comune ce prezintă un potențial turistic deosebit de important: Bîrnova, Ciurea, Răducăneni, Dobrovăț, Strunga, Ruginoasa, Deleni, Cotnari, Cucuteni, Mironeasa, Mircești, Belcești, precum și în orașele Pașcani și Hîrlău.

Bîrnova:

- * Forme de turism: - turism cultural, religios și științific;
 - agroturism.

Situată la numai 5 km de teritoriul administrativ al municipiului Iași, la marginea unei păduri seculare, accesibilă pe DN24 și pe calea ferată, comuna **Bîrnova** poate constitui un punct de atracție pentru turiști, în special pentru petrecerea sfârșitului de săptămână.

Cu toate că există un cadru natural plăcut și nepoluant, drum asfaltat până la marginea pădurii iar de acolo drumuri forestiere amenajate și marcate, fond cinegetic valoros, pensiuni agroturistice, monumente istorice și de arhitectură (satul Bîrnova trăgându-și numele de la Mănăstirea Bîrnova, ridicată aici între anii 1629-1664 de către domnitorul Miron Barnovschi), rezervație paleontologică și parc dendrologic, turismul este puțin practicat.

Bîrnova ar putea deveni punctul de plecare spre pitorești trasee turistice, dar și un punct atractiv pentru vizitatorii străini.

Ciurea:

- * Forme de turism: - turism religios;
 - agroturism;
 - turism de agrement.

Comuna **Ciurea**, situată la 12 km pe șosea față de municipiul Iași și 9 km pe calea ferată (3 stații C.F.R.), cu situri arheologice, monumente istorice și de arhitectură, cu posibilități de agrement și cazare, constituie o zonă de agrement pentru municipiul Iași.

Având în vedere frumusețea naturală a acestei comune, pădurile seculare de foioase, presărate pe crestele mai înalte de grupuri răzlețe de conifere, în care păsări și animale sălbatice colindă în voie, aici, în acest cadru natural, omul zilelor noastre poate găsi un spațiu adecvat pentru relaxare și petrecerea utilă și plăcută a timpului liber. În acest scop se dorește amenajarea unui sat de vacanță.

La nord de centrul de comună, la aproximativ 2 km de municipiul Iași se găsește localitatea Hlincea. Aici este o mănăstire construită în penultimul deceniu al secolului al XVI-lea (1587), la 3 km S-V de Mănăstirea Cetățuia din Iași, de fiica lui Petru Șchiopu, domnitor al Moldovei între 1574-1579, Maria, soția lui Zottu Tigara.

În localitatea Slobozia, la 7 km față de centrul comunei și peste 400 m altitudine există o parte de schi și o pensiune cu 15 locuri de cazare.

Răducăneni:

- * Forme de turism: - turism balnear;
 - agroturism;
 - turism cultural, religios și științific.

Comuna **Răducăneni**, accesibilă rutier pe DN 28, cu potențialul forestier, fondul de floră și faună, calitatea peisagistică și a unor bogății cum ar fi: izvoarele feruginoase, carierele de piatră, oglinzile de apă, vestitele podgorii de la Bohotin, monumentele istorice și de arhitectură - Rezervația arheologică Pîrîul Hameiosul și Casa Roset-Catargiu în satul

Răducăneni și biserica Sf. Nicolae în Bohotin- poate de asemenea contribui la dezvoltarea turismului, în special a celui balnear.

Meșteșugurile și negoțul au transformat Răducăneniul într-un targ, în urma aducerii negustorilor evrei din Galiția și Polonia. Centrul vechi (sec. XIX) cu biserica ortodoxă, biserica catolică și strada negustorilor se păstrează și astăzi și se impune a fi protejat. În prezent localitatea este propusă pentru urbanizare.

Foarte utilă pentru sănătatea populației dar și pentru dezvoltarea comunei ar fi crearea unei baze de tratament.

Dobrovăț:

- * Forme de turism: - turism religios;
- agroturism;
- turism de agrement.

Dobrovăț, comună cu un cadru natural deosebit de atrăgător, amenajări piscicole și de vânătoare, monumente istorice și de arhitectură, parcuri dendrologice, poate prezenta un deosebit interes pentru turiști. Mănăstirea Dobrovăț ridicată aici de către domnitorul Ștefan cel Mare în anul 1503 este foarte interesantă din punct de vedere istoric și artistic. Biserica a fost pictată la anul 1529, în timpul domniei lui Petru Rareș, pe un fond albastru de Voroneț.

Este foarte necesară construirea unor structuri turistice de primite pentru cazarea pelerinilor.

Zona orașului Pașcani

Orașul **Pașcani** este situat pe terasele de pe dreapta văii Siretului, în zona de contact cu prelungirile Podișului Fălticeni, la 75 km V-NV de municipiul Iași. Este nod feroviar. În perimetrul orașului au fost descoperite urme de locuire din Neolitic (aparținând diferitelor faze ale culturii Cucuteni), din sec. 5-3 î. Hr., 2-4 și 7-8. Aici există o biserică din 1664 cu hramul "Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil" , casa "Cantacuzino-Pășcanu" și casa natală a lui Mihail Sadoveanu. În pădurea Valea Seacă există o tabără estivală pentru elevi, la 8 km de Pașcani, în pădurea Codrii Pașcanilor există o cabană cu 12 locuri de cazare și bar, iar în oraș există un hotel (Siretul **).

Comune: Ruginoasa, Strunga

Strunga:

- * Forme de turism: - turism balnear;
- agroturism;
- turism de agrement.

Satul **Strunga**, ce este și centru de comună și este străbătut de un drum național - DN 28 - deține un parc de 5,89 ha și o stațiune de 2,26 ha. Materialul publicitar referitor la funcționarea Băilor Strunga, apărut după primul război mondial, acreditează existența băilor încă din anul 1812, precum și prezența de vizitatori din toată zona Moldovei și străinătate. Utilizarea certă a apelor cu scop medical datează din anul 1828, iar începuturile practicii competente între anii 1830-1834, cand doctorul Zotta dă indicații terapeutice, A. Abrahami

execută primele analize chimice, iar "Societatea de medici și naturaliști" din Iași face recomandări de studii și cercetări.

În anul 1880 Ige Robert, fost arnău al domnitorului Mihail Sturza își vinde moșiile pentru a realiza la bătranețe "prosperitatea unui monumental stabiliment într-o poetică și încantătoare pădure a Romaniei" iar în 1890 băile trec în proprietatea profesorului Manolescu care le administrează până la primul război mondial.

În 1930 Strunga oferă vizitatorilor toate cerințele unei stațiuni moderne, având, pe lângă clădirea băilor, hoteluri, două restaurante, cazino, sală de conferințe și cinematograful. La sfârșitul celui de-al doilea război mondial, stațiunea, aflându-se pe linia de fortificații Iași-Pășcani, este distrusă. În 1950 profesorul M. Sturza elaborează proiectul unui sanatoriu balnear, dar greutățile economice împiedică realizarea sa. În 1953 dr. V. Bejan și dr. C. Boișteanu realizează un proiect limitat de amenajare. Se decolmază izvoare, se construiește un pavilion balnear, o centrală termică și se reamenajează parcul stațiunii.

Pentru dezvoltarea turismului sunt necesare reamenajarea (repararea și dotarea corespunzătoare) structurilor turistice de primire existente precum și crearea altora noi.

Ruginoasa:

* Forme de turism: - turism cultural;

- turism de agrement.

Ruginoasa, unde și astăzi în diferite locuri ale comunei se poate vedea, în special după ploaie, o poșghiță brună care acoperă uneori pietrele, ce se produce prin oxidarea minereurilor de fier din ele, beneficiază de un cadru natural deosebit de pitoresc, accesibil pe DN 28 A, dar și pe calea ferată (Iași-Pășcani) precum și de un bogat trecut istoric ce invită și azi călătorul la un popas mai îndelungat și clipe de meditație.

Rolul de trecătoare, străbătută de unul dintre cele mai importante drumuri comerciale ale Moldovei, frumusețea și rodnicia pământului au determinat formarea, pe aceste locuri, a unui sat răzeșesc atestat documentar de pe vremea lui Ștefan cel Mare (1596) ca loc de popas al comercianților pe drumul ce lega Țara de Sus cu Țara de Jos.

Comuna are importante premise pentru dezvoltarea funcțiilor de loisir și a pescuitului sportiv. Tot aici există și Castelul domnitorului Al. I. Cuza, obiectiv important pentru dezvoltarea turismului cultural.

Zona orașului Hîrlău

Orașul **Hîrlău** este situat în zona de contact a Cîmpiei Jijiei Inferioare cu Dealul Mare, pe raul Bahlui, la 180 m altitudine, la 73 km NV de Iași. Aici sunt multe atracții turistice, dintre care amintim: Casa memorială "Logofătul Tăutu" (sec. 17), Muzeul de istorie, arheologie și etnografie și multe monumente istorice.

Este stație finală de cale ferată. În satul Pîrcovaci există izvoare de apă minerală, predominant sulfuroase. Hîrlăul este centru apicol, pomicol și viticol.

Ca structuri turistice de cazare Hîrlăul deține: un hotel (Răreșoiaia **)

Comune: Deleni, Cotnari, Cucuteni

Deleni:

- * Forme de turism: - turism cultural și religios;
 - agroturism;
 - turism balnear.
 - turism de agrement.

Comuna *Deleni*, situată la numai 7 km de orașul Hîrlău, este renumită pentru calitatea aerului și a apei, livezile de pomi fructiferi, vița de vie ce face parte din zona Cotnari-Hîrlău precum și pentru salba de lacuri cu pește, dar mai ales pentru bogatul trecut istoric.

Satul Deleni, răsfirat printre livezi și vii pe coasta dealului Pietrăriei, în estul masivului Dealul Mare - Hîrlău este centru de comună și este atestat documentar din anul 1430, printr-un document în care Alexandru cel Bun întărește împărțeala satelor între fiii boierului Ioan Jumătate. Satul este renumit pentru pietrele de moară ce se făceau aici încă din evul mediu. De asemenea aici s-au descoperit obiecte de fier din perioada feudalismului dezvoltat. Numele satului provine de la întemeietorul Delea și este legat de numeroase evenimente istorice. Se știe că proprietar al Delenilor, începând cu anul 1611, a devenit Costea Buceac, socrul domnitorului Vasile Lupu. După moartea acestuia a urmat un lung proces între moștenitori, proces în care Eustratie Dabija Vodă a dat caștig de cauză lui Iordache Cantacuzino. În anul 1735 curțile au fost reparate și mărite de Iordache Cantacuzino. În 1737 a fost găzduit aici Grigore Ghica Vodă. Domnița Ruxanda, fiica domnitorului Vasile Lupu se căsătorește cu Hatmanul Ghica și primește ca zestre moșia, clăcașii și rodul lor. Pană în anul 1945 stăpanii nu se mai schimbă iar după această dată fostele slugi se transformă în proprietari.

Reamenajate, vechile curți au fost transformate ulterior în spital.

În localitate, în afara ansamblului Cantacuzino-Deleanu cu casa construită în anul 1732 se mai află Biserica Adormirea Maicii Domnului (1669), un han din secolul al XVIII-lea și Schitul Lacuri (Schitul Deleni-Sihăstria din codrul Delenilor cu Biserica Sf. Nicolae -1724).

Poiana, sat amplasat la 7 km nord de centrul comunei, situat la liziera Codrilor Harlău, la poalele Dealului lui Holm (518 m), așezat pe valea paraului cu același nume, datează din secolul al XVIII - lea. Se remarcă prin meșteșugul olăritului, în zonă existând cariere de lut și gresii. Aici se produce ceramică neagră lustruită, originală, cu ornamentații în zig-zag și liniare, ce amintesc de epoca neolitică.

În acest sat există un parc de vacanță ce ocupă o suprafață de 4 ha unde filosoful Alexandru Tănase, născut în satul Feredeni se retrăgea vara să-și scrie cărțile. În acest loc a fost redactată o mare parte din lucrarea "Istoria culturii în capodopere". Parcul este dotat cu o cabană mare formată din 4 camere, o sală de festivități și bucătărie, o cabană de mestecăn și 12 căsuțe a câte două paturi fiecare.

Tot în acest sat există și un lac de agrement. La cațiva kilometri de parc, înconjurată de pădure, se înalță o mănăstire construită la începutul secolului de un membru al familiei Cantacuzinilor.

Sunt necesare lucrări de exploatare a apelor minerale și amenajarea unei baze de tratament.

Cotnari:

- * Forme de turism: - turism cultural și religios;
 - agroturism;
 - turism de agrement.

Comuna *Cotnari* prezintă un deosebit trecut istoric. Petru I și Alexandru cel Bun aduceau la Cotnari specialiști în cultivarea viței de vie, iar străvechiul targ, datorită importanței sale economice și frumuseții peisajului, a fost ales și ca reședință a unei curți domnești, restaurată și mărită de Ștefan cel Mare care venea aici în verile călduroase cu întreaga familie. În 1491 același domnitor a mai construit o biserică de piatră și două podețe: Zlodica și Cîrjoaia.

La 1562 Despot Vodă înființează așa-numita Schola Latina (limba de predare era latina), intenționând să facă ulterior și o academie. Înconjurată de ziduri școala avea atât internat cât și o bibliotecă.

Săpăturile arheologice executate pe culmea Cătălinei au scos la iveală urmele unei cetăți traco-dacice din sec. IV-III î. Hr., cetate a pare a fi fost un important centru politic și militar, reședință a unei căpetenii locale.

La Cotnari a fost descoperit și un tezaur cu obiecte de popdoabă de execuție tehnică bizantină, aparținând epocii feudale timpurii din Moldova sec. X-XIII. Se pare că aceste obiecte au ajuns aici pe calea schimburilor comerciale intense în zonă.

Având accesibilitate pe DN 28 B și pe calea ferată, vestite podgorii cu soiuri de struguri renumite în țară și străinătate pentru vinurile rezultate, premiate cu peste 30 de medalii de aur și frumuseți peisagistice, comuna Cotnari poate constitui un punct de atracție pentru turiști, în special pentru petrecerea sfârșitului de săptămână.

Cucuteni:

- * Forme de turism: - turism cultural și științific;
 - agroturism;
 - turism balnear.

Cucuteni, comună situată între "dealuri ca niște acoperișuri ale planetei și văi "ca niște adancuri din străfundurile pământului", cu vatra istorică a civilizației "Cucuteni" și a altor "zăcăminte" ale istoriei ce datează încă din neolitic, resurse de apă minerală, iazuri piscicole, podgorii renumite, biserici - monument istoric, ferme agroturistice și accesibilitate pe DN 28, constituie un punct de atracție pentru turiști, atât pentru petrecerea timpului liber cât și pentru tratament. Aici există un muzeu de istorie și arheologie ce este unic în Europa și care prezintă un interes deosebit pentru cercetătorii și studenții din țară și din străinătate.

Este necesară captarea izvoarelor și amenajarea unei baze de tratament precum și construirea unor structuri turistice de primire. Se intenționează finalizarea lucrărilor adiacente Muzeului de istorie și arheologie și realizarea unei tabere de sculptură și ceramică.

Mironeasa:

- *Forme de turism: - turism eclezial;
- agroturism;

În satul Schitu Hadîmbului se găsește Mănăstirea Hadîmbu (1659), ctitorie a postelnicului Iani Hadîmbu, de interes național, un permanent loc de pelerinaj, amenajat corespunzător în vederea cazării și asigurării unui ambient deosebit.

Mircești:

- *Forme de turism: - turism cultural;
- turism de odihnă și recreere;
- turism de agrement;

Precum se știe, de această comună este legat numele celebrului scriitor român Vasile Alecsandri. În satul Mircești se găsește Casa memorială Vasile Alecsandri (1865), Casa vornicului Alecsandri (tatăl scriitorului)-1820, Mausoleul poetului Vasile Alecsandri (1929), precum și două biserici monument-istoric: biserica “Adormirea Maicii Domnului” (1875) și biserica “Sf. Voievozi” (1809).

Anual se organizează la Mircești serbări populare în prezența unui număr mare de vizitatori atrași de frumusețea peisajului, cat și de manifestările dedicate bardului de la Mircești: “Zilele Alecsandri”. Dedicat tot poetului bilunar are loc Cenaclul “Serile de la Mircești” la Casa Pogor.

Turismul de odihnă și recreere este favorizat de existența unor parcuri dendrologice, a unei rezervații naturale forestiere de 26,3 ha (Lunca Mircești).

Pentru agrement, un punct de atracție îl constituie și plaja din lunca Siretului, care, deși neamenajată, este utilizată atat de populația locală, cat și de vizitatorii atrași și de posibilitatea pescuitului.

Belcești:

- * Forme de turism: - turism sportiv și de agrement;
- turism de tranzit;
- agroturism.

Comuna Belcești prezintă interes deosebit prin existența salbei de lacuri propice pescuitului și practicării sporturilor nautice.

Prin poziția geografică, cadrul natural și relieful său, dar mai ales prin resursele naturale, cultura și specificul meșteșugurilor și accesibilitatea rutieră și feroviară, comuna Belcești (viitor centru urban) reprezintă un punct de atracție pentru turiștii în tranzitul către Hîrlău și Botoșani.